

Tornion Rakennussora Oy, Petterinmonttu 851-418-64-9, lopputarkastetun maa-ainosalueen tarkkailuvelvoitteen jatkaminen

MELAYMP 20.02.2024 § 17
3998/11.01.00.05/2023

Valmistelija

Ympäristötarkastaja Lotta Mattila, puh. 040 770 3239

Tornion kaupungin ympäristölautakunta on myöntänyt 19.9.2006 § 116 Tornion Rakennussora Oy:lle maa-ainesten ottamislupa tilalle Petterinmonttu 851-418-64-9 (liite 1). Ottamisalue sijaitsee Kyläjoenkankaan pohjavesialueella, jossa on tutkittu vedenottamopaikka. Lupa on ollut voimassa 30.6.2016 saakka. Alueelle on tehty tarkastus 20.5.2020 (liite 2). Lopputarkastus on tehty toiminnanharjoittajan pyynnöstä 30.10.2020 (liite 3).

Alueelle on läjitetty ylijäämämaita vuosien 2014-2018 aikana, mistä johtuen Meri-Lapin ympäristölautakunta on kokouksessaan 17.11.2020 pykälässä 94 antanut Tornion Rakennussora Oy:lle pohjaveden tarkkailuvelvoitteen vähintään kolmeksi vuodeksi (liite 4).

Vaikka seuranta on edellytetty tehtäväksi vuosittain, on Tornion Rakennussora Oy ottanut näytteitä vuoden 2020 jälkeen vain kahdesti. Tornion Rakennussora Oy on tutkinut Petterinmontun (851-418-64-9) pohjaveden laatua ensimmäisen kerran syyskuussa, jonka jälkeen näytteitä on otettu kesällä 2021 ja syksyllä 2023. Pohjavedestä on todettu seuraavat sulfaattipitoisuudet: 3.9.2020 otetussa näytteessä sulfaatti oli 160 mg/l, 16.6.2021 otetussa näytteessä sulfaatti oli 87 mg/l ja 25.9.2023 otetussa näytteessä sulfaatti oli 150 mg/l (liite 5).

Lapin ELY-keskus antoi läjitystoiminnan seurantanäytteenoton jatkamisesta lausunnon 22.12.2023, LAPELY/5013/2023 (liite 6). Lapin ELY-keskus katsoo lausunnossaan, että pohjavedestä mitatuissa sulfaatin pitoisuuksissa tulee olla havaittavissa selkeä laskeva suuntaus, ennen kuin näytteenotto voidaan lopettaa. Lisäksi Lapin ELY-keskus katsoo, että seuranta tulee jatkaa seuraavan kolmivuotiskauden ajan, jotta voidaan todeta, kääntyykö pohjavedestä havaittu sulfaattipitoisuus alueella laskuun. Näytteenoton tarvetta tulee tarkastella uudelleen kolmen vuoden jälkeen.

Liitteet

Liite 1: Tornion Rakennussora Oy:lle myönnetty maa-ainesten ottamislupa (Tornion kaupungin ympäristölautakunta 19.9.2006 § 116)
Liite 2: Muistio tarkastukselta 20.5.2023
Liite 3: Lopputarkastuspöytäkirja 30.10.2020
Liite 4: Ote pöytäkirjasta, Meri-Lapin ympäristölautakunta 17.11.2020 § 94
Liite 5: Pohjavesinäytteiden tulokset 3.9.2020, 16.6.2021, 25.9.2023
Liite 6: Lapin ELY-keskuksen lausunto, LAPELY/5013/2023

Esittelijä

Ympäristöpäällikkö Maikkula Pipsa

Päätösehdotus

Tornion Rakennussora Oy:lle annetaan pohjaveden tarkkailuvelvoite vuosille 2024-2026 alueelle Petterinmonttu 851-418-64-9. Näytteenotto tulee tehdä muistion 20.5.2020 mukaisesti vähintään kerran vuodessa. Näytteenottoa tarkastellaan seuraavan kerran kolmen vuoden jälkeen eli alkuvuodesta 2027.

Perustelut

Kyläjoenkankaan (1285109) muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella (2-luokka) on läjitetty luvatta maa-ainesta, joka on peräisin muun muassa tie- ja rakennuskohteista. Läjitettyjen maa-ainesten laadusta ja alkuperästä ei ole tietoa, ja Tornion alueella on paikoin suuri todennäköisyys happamien sulfaattimaiden esiintymiselle. Näytteenoton jatkamisella voidaan seurata, miten sulfaattipitoisuuksien kehitys jatkuu seuraavan kolmivuotisen aikana.

Ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan *”Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (selvilläolovelvollisuus).”*

Lisäksi ympäristönsuojelulain 17 §:n mukaan *”Ainetta, energiaa tai pieneliöitä ei saa panna, päästää tai johtaa sellaiseen paikkaan tai käsitellä siten, että: 1) tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka pohjaveden laatu voi muutoin olennaisesti huonontua; ... 3) toimenpide vaikuttamalla pohjaveden laatuun muutoin saattaa loukata yleistä tai toisen yksityistä etua (pohjaveden pilaamiskielto).”*

Päätös

Muutettu päätösesitys:

Tornion Rakennussora Oy:lle annetaan pohjaveden tarkkailuvelvoite vuosille 2024-2026 alueelle Petterinmonttu 851-418-64-9. Näytteenotto tulee tehdä muistion 20.5.2020 mukaisesti vähintään kaksi kertaa vuodessa. Näytteenottoa tarkastellaan seuraavan kerran kolmen vuoden jälkeen eli alkuvuodesta 2027.

Perustelut

Kyläjoenkankaan (1285109) muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella (2-luokka) on läjitetty ilman ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 §:n 1 momentin ja liitteen 1 taulukon 2 kohdan 13 f) mukaista lupaa maa-ainesta, joka on peräisin muun muassa tie- ja rakennuskohteista. Läjitettyjen maa-ainesten laadusta ja alkuperästä ei ole tietoa, ja Tornion alueella on paikoin suuri todennäköisyys happamien sulfaattimaiden esiintymiselle. Näytteenoton jatkamisella voidaan seurata, miten sulfaattipitoisuuksien kehitys jatkuu seuraavan kolmivuotisen aikana.

Ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan *”Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (selvilläolovelvollisuus).”*

Lisäksi ympäristönsuojelulain 17 §:n mukaan *”Ainetta, energiaa tai pieneliöitä ei saa panna, päästää tai johtaa sellaiseen paikkaan tai käsitellä siten, että: 1) tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka pohjaveden laatu voi muutoin olennaisesti huonontua; ... 3) toimenpide vaikuttamalla pohjaveden laatuun muutoin saattaa loukata yleistä tai toisen yksityistä etua (pohjaveden pilaamiskielto).”*

Hyväksyttiin.
